

Krvácení nebo trombóza - co je kdy horší?

prof. MUDr. Miroslav Durila, PhD. MHA

Klinika anesteziologie, resuscitace a intenzivní medicíny

2. LF UK a FN Motol, Praha

XXXI. Kongres ČSARIM
Praha
10.10.2025

Žiadny konflikt záujmov

Hemostáza

- začína porušením integrity ciev

- zrazeniny sú zvyčajne malé, lokalizované a nakoniec sa rozpustia, čím sa obnoví normálny prietok krvi

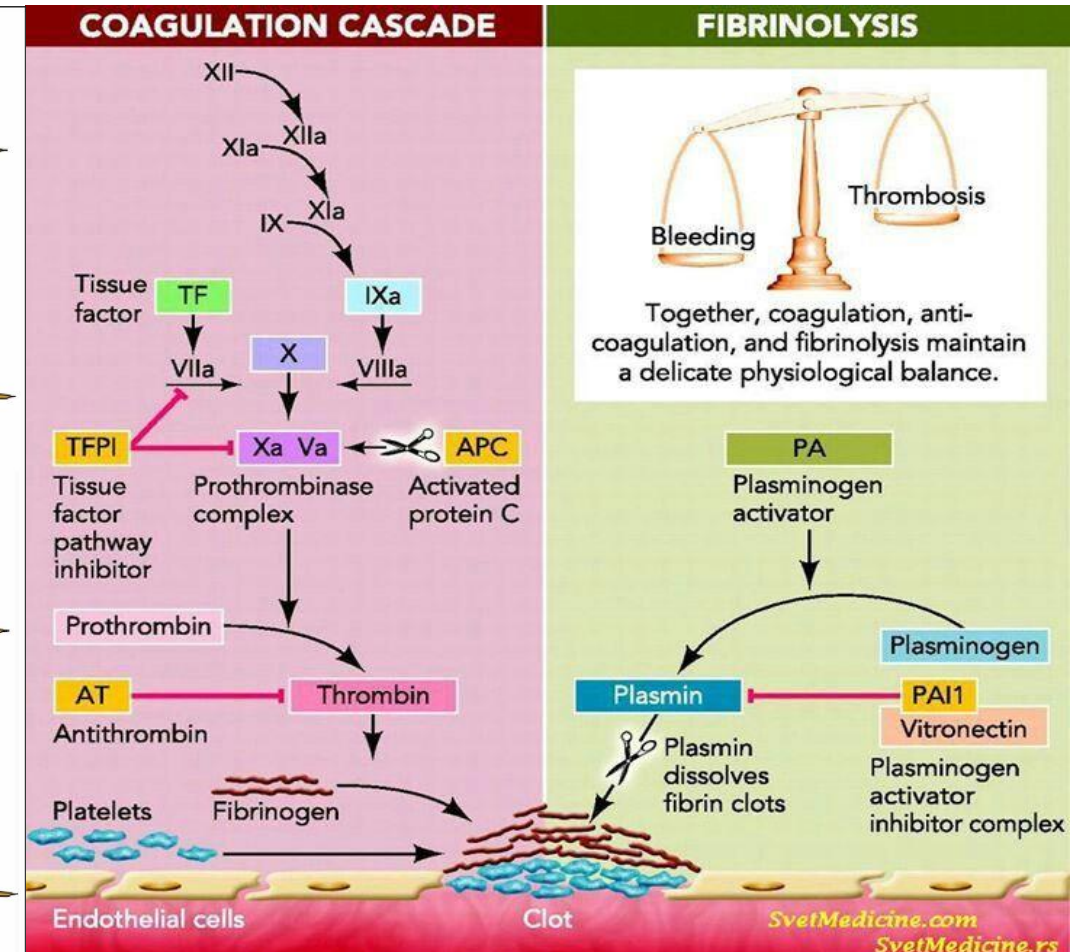
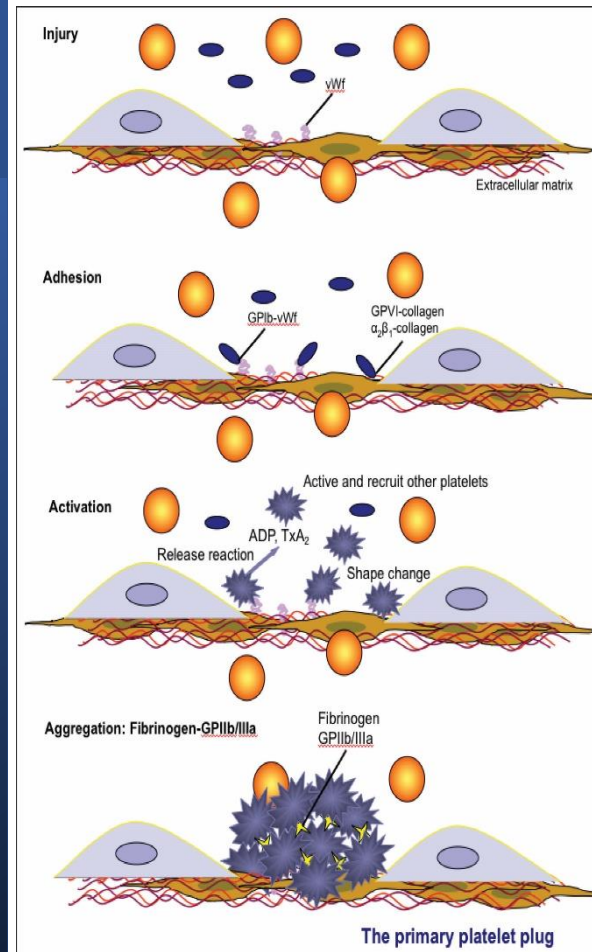
- 1. fáza dominuje v art. systéme- „biely trombus“
- 2. fáza dominuje vo venóznom systéme „červený trombus“

0. fáza - vazokonstrikcia

1. fáza - Plt zátka

2. fáza - fibrin zátka

3. fáza - lysis

Trombóza

- riziko vzniku opisuje

Virchowova Trias

Tri faktory zvyšujúce riziko trombózy:

1. Poškodenie cievnej steny

- napríklad úraz, zápal, ateroskleróza alebo chirurgický zákrok

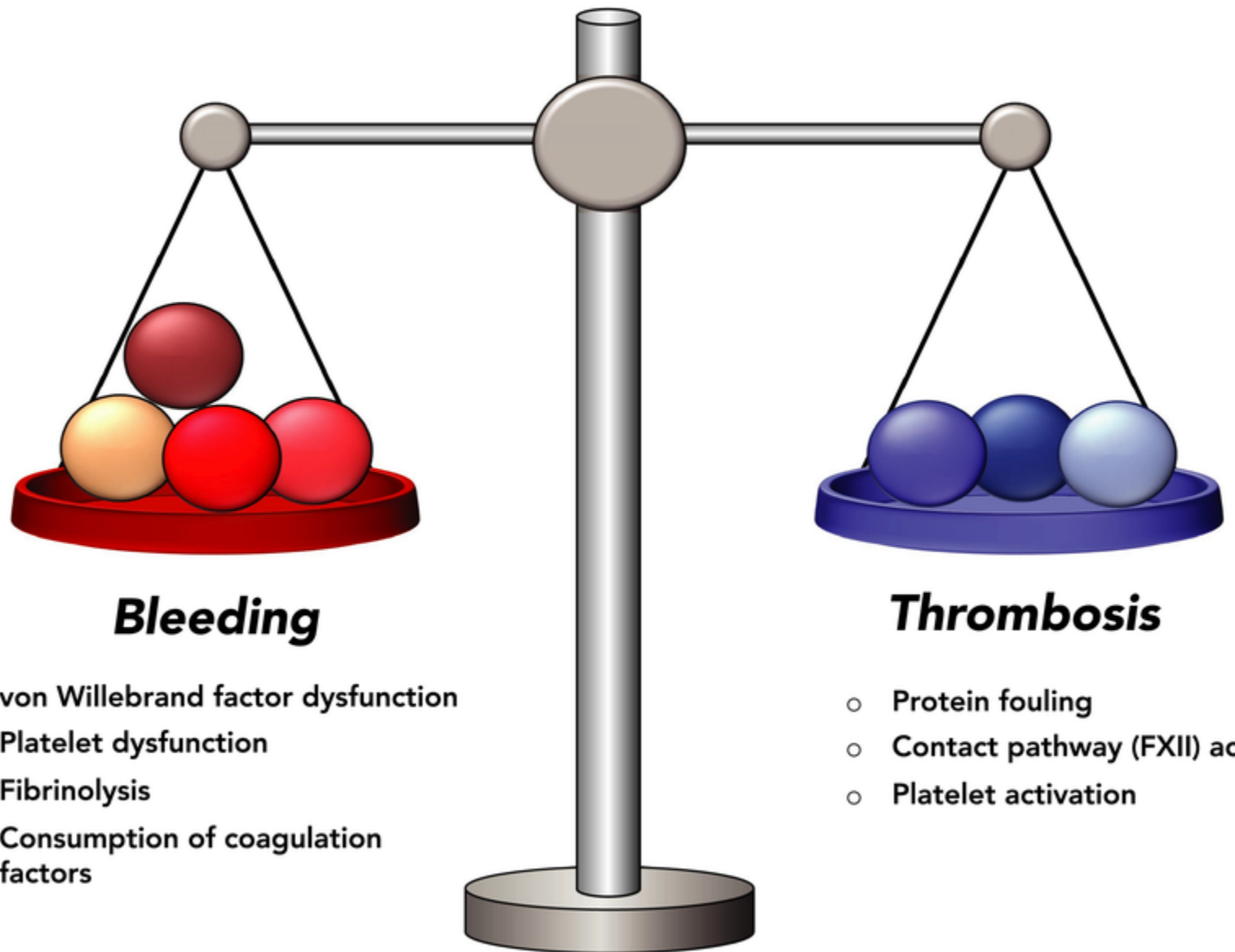
2. Zmeny v prietoku krvi

- spomalenie (stáza) krvi – napr. pri dlhodobom ležaní, ECMO kanyly...
- turbulentný prietok – napr. pri aterosklerotických stenózach

3. Zvýšená zrážanlivosť krvi (hyperkoagulabilita)

- vrodená (genetické poruchy) alebo získaná (tehotenstvo, nádor, niektoré lieky)

**Nemusí vždy
platit' !!!**

Anticoagulation strategies in extracorporeal circulatory devices in adult populations.
Kato C, et al. Eur J Haematol. 2021.

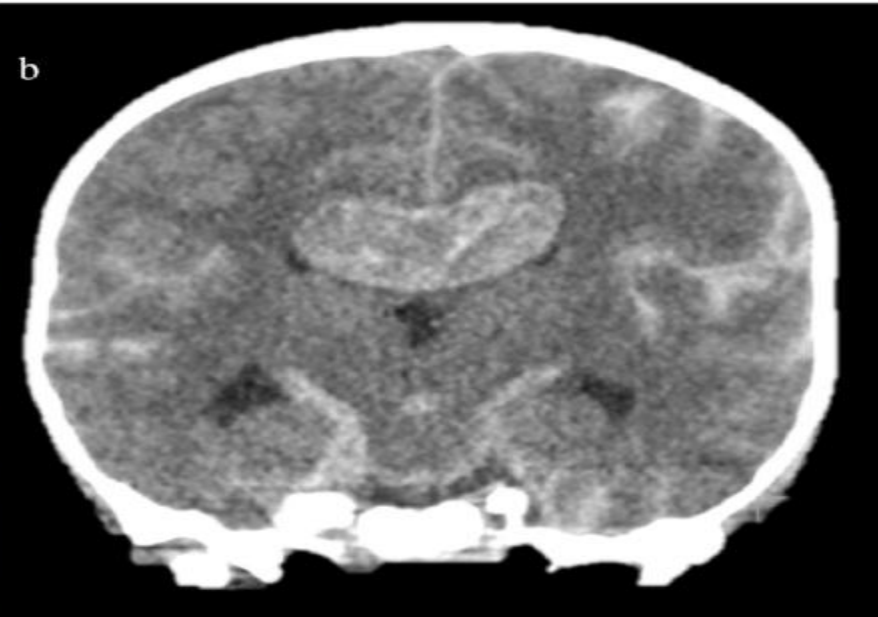
**Nemusí vždy
platit' !!!**

ECMO

DIK

Pacient liečený pre trombózu
a zakrváca

Pacient liečený pre krvácanie,
ktorý trombotizuje

Meghan M Chlebowski et al.

Clinical controversies in anticoagulation monitoring and antithrombin supplementation for ECMO. Crit Care 2020 Jan 20;24(1):19

**Čo je kedy
horšie?**

Trombóza či krvácanie?

Čo je ľahšie liečiť?

**Čo v prípade, že sú prítomné oboje
súčasne?**

Je možné liečiť oboje súčasne?

Závažné trombózy

Trombotické príhody

- predstavujú celosvetovo hlavnú príčinu úmrtia dospelých populácie
- mortalita je vyše 25%, cca 17 mil. ľudí
- postihujú staršiu populáciu

Patria sem:

- arteriálne: AKS a ischemická CMP
- venózne: PE

AKS: mortalita cca 16% populácie, 9 mil. (53%) ľudí

CMP celkovo: mortalita cca 10,7% populácie, 7,3 mil. (42%), podielovo iCMP tvoria 87 % všetkých CMP

PE: mortalita cca 1 % z populácie, 0,7 mil.(5%)

Khan MA, Hashim MJ, Mustafa H, et al. Global epidemiology of ischemic heart disease: Results from the Global Burden of Disease Study. Cureus. 2020 Jul 23;12(7):e9349.

Wang ZW, Wan MP, Tai JH, et al. Global regional and national burden of intracerebral hemorrhage between 1990 and 2021. Sci Rep. 2025 Jan 29;15:3624.

Barco S, Valerio L, Gallo A, et al. Global reporting of pulmonary embolism-related deaths in the World Health Organization mortality database: vital registration data from 123 countries. Res Pract Thromb Haemost. 2021 Jun 15;5(5):e12520.

AKS a iCMP

AKS

- infarkt myokardu je významnou příčinou smrti ešte pred príchodom do nemocnice
- **je častou príčinou chronického zlyhania srdca**

Ischemická CMP

- 30-dňová letalita cca 13-15 %
- **vedúcou príčinou invalidity**

Akbar H, Mountfort S, et al. Acute ST-Segment Elevation Myocardial Infarction (STEMI). In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2025 Jan-. Available from:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK532281/>

Saini V, Guada L, Yavagal DR, et al. Global epidemiology of stroke and access to acute ischemic stroke interventions. Neurology. 2021;97:S6-S16.

Zhang R, Wang Y, Fang J, et al. Worldwide 1-month case fatality of ischaemic stroke and the temporal trend. Stroke Vasc Neurol. 2020 Dec;5(4):353-360.

TEN

PE

- letalita pri masívnej PE bez časnej liečby 30–50 %
- pri promptnej liečbe (trombolýza, embolektómia) klesá k cca 15 %
- **vedúca príčina úmrtí matky po pôrode v rozvinutých krajinách (západná Európa)**
- **chovajú sa ako „tichý zabiják“**
- **keď vzniknú, tak je to mimo našu kontrolu aj rozsah postihnutia**
- Barco S, Valerio L, Gallo A, et al. Global reporting of pulmonary embolism–related deaths in the World Health Organization mortality database: Vital registration data from 123 countries. Res Pract Thromb Haemost. 2021 Jun 15;5(5):e12520.

Terapia

- terapia je relatívne jednoduchá a jasná
- dôraz na časnú intervenciu!
- AKS - časná intervenčná rekanalizácia, trombolýza (V-A ECMO/E-CPR)
- iCMP - časná intervenčná rekanalizácia, trombolýza
- PE - V-A ECMO/E-CPR, rekanalizácia (embolektómia - chirurgická či intervenčná), trombolýza

Závažné krvácania

- fatálne krvácania je príčinou úmrtia u cca 8-10% populácie
- jedná sa predovšetkým o krvácavé príhody:
  - traumatické**
  - pôrodné**
  - hemoragické CMP
  - krvácanie do GIT
- na rozdiel od trombóz postihuje mladších ľudí a deti

Traumatické krvácanie

- napriek guidelines traumatické krvácanie ostáva hlavnou príčinou úmrtí osôb do 40–50 rokov v mnohých krajinách
- podľa WHO mortalita traumat u 30–40% je spôsobených exsanguináciou tj. 2-3% z celej populácie (1,5-3 mil)
- sú najčastejšou preventabilnou príčinou smrti pri úrazoch!!!
- je lepší potenciál mať to pod kontrolou
- je zložitejšia problematika oproti trombózam...???

Pôrodné krvácanie

- celosvetovo zomrie 290–300 tisíc žien na komplikácie tehotenstva a pôrodu
- krvácanie je najčastejšou príčinou úmrtia a predstavuje cca 27% (80 tisíc)
- väčšina sa jedná o popôrodné hemorágie (PPH) do 24 hod
- v USA sa miera PPH zvýšila z 2,7 % pôrodov v roku 2000 na 4,3 % v roku 2019

World Health Organization. WHO announces the first meeting of the Postpartum Haemorrhage (PPH) Bundle Guideline Development Subgroup [Internet]. Geneva: World Health Organization; 2023 Aug 14 [cited 2025 Oct 2]. Available from: [https://www.who.int/news/item/14-08-2023-who-announces-the-first-meeting-of-the-postpartum-haemorrhage-\(pph\)-bundle-guideline-development-subgroup](https://www.who.int/news/item/14-08-2023-who-announces-the-first-meeting-of-the-postpartum-haemorrhage-(pph)-bundle-guideline-development-subgroup)

Corbetta-Rastelli CM, Friedman AM, Sobhani NC, et al. Postpartum hemorrhage trends and outcomes in the United States, 2000-2019. *Obstet Gynecol*. 2023 Jan;141(1):152-161.

Fang P, Sun T, Liang Z, et al. Global, regional, and national trends in maternal hemorrhage, 1992–2021: a hierarchical cluster and age-period-cohort analysis of the Global Burden of Disease Study 2021 and projections to 2036. *BMC Public Health*. 2025 Jul 24;25:2540.

Hemoragická CMP

- podielovo 10 – 15% všetkých CMP
- intracerebrálne krvácanie (2/3 hCMP)
- SAK (1/3 hCMP)

- letalita do 30 dní je 30–50 % (oproti 13-15% u iCMP)
- SAK má podobnú letalitu cca 25 % do 24h, cca 40% do 30 dní

Wang ZW, Wan MP, Tai JH, et al. Global regional and national burden of intracerebral hemorrhage between 1990 and 2021. Sci Rep. 2025 Jan 29;15:3624.

Rosamond WD, Folsom AR, Chambless LE, Wang CH, McGovern PG, Howard G, et al. Stroke incidence and survival among middle-aged adults: 9-year follow-up of the ARIC cohort. Stroke. 1999 Aug;30(4):736–743.

GIT krvácanie

- horný GIT – ezofagus, žaludok, duodenum - 70%
- dolný GIT – črevo a konečník - 30%
- letalita prijatých pacientov do nemocnice kvôli krvácaniu je 10%
- súvisia s terapiou trombóz
- incidencia neklesá kvôli antikoagulačnej a antiagregačnej liečbe
- Scherdin Y, Haldestam I, Redeen S, et al. Incidence and mortality related to gastrointestinal bleeding, and the effect of tranexamic acid on gastrointestinal bleeding. Gastroenterology Res. 2021 Jun 19;14(3):165-172.

Riziká podľa problematiky

- Trauma

- **viacej zomiera na vykrvácanie (státisíce) než na TEN**
- najväčšie riziko úmrtia je na vykrvácanie v prvých hodinách od traumatu
  - riziko TEN dominuje v neskoršom štádiu tj. po zástave krvácania

- Pôrodníctvo

- **krvácanie zabíja oveľa viac matiek než trombózy**
- na 1000 pôrodov pripadá niekoľko desiatok prípadov PPH, kým trombóz len jednotky
- incidencia žilovej trombózy v gravidite sa uvádza cca 1:1000

Riziká podľa problematiky

- **Interná medicína:** kardiologia, interna, hematologia
- kardiovaskulárne trombózy - infarkty, ischemické CMP, TEN
- *sú kvantitatívne väčším zabijákom dospelých než vnútorné krvácania (GIT, hCMP)*
- **je opodstatnené venovať sa profylaxii**
- **incidencia krvácania neklesá kvôli antikoagulačnej a antiagregačnej liečbe**

Terapia ŽOK je zložitější...

1. **Podej Exacyl** v dávce 10-30 mg/kg i.v. á 8 hodin nebo stejnou dávkou v kontinuální infuzi na 24 hodin
2. **Vyšetři všechny testy ROTEM (EXTEM, INTEM, FIBTEM) a normalizuj je:**
  - CT-EXTEM > 80s podáním PCC v dávce 10-30 j/kg
  - pokud nedojde ke korekci CT EXTEM – podávej Novoseven v dávce 10-30ug/kg
3. Normalizuj CT-INTEM > 240s podáním Haemate P v dávce 10-30j/kg
4. Normalizuj FIBTEM MCF ≤ 10 mm podáním Hemocompletanu v dávce 10-30 mg/kg
  - nebo přesněji: *požadovaná MCF – aktuální MCF x 6,25mg/kg*
(např. 10 – 4 x (6,25 x 80 kg) = 3000 mg (cca na 1 mm přidáme 0,5 g fibrinogenu)
5. **Udržuj trombocyty $\geq 50-100 \times 10^9/L$ nebo podej trombocyty při EXTEM MCF ≤ 50 mm a FIBTEM MCF ≥ 10 mm** - podávej 5-10 ml/kg trombocytů (u dospělého pacienta 2 TU trombocytů z aferézy)
6. **Udržuj hladinu FXIII $\geq 60\%$** podáním Fibrogamminu v dávce 10-30j/kg

Terapia ŽOK je zložitější?

7. Při pokračujícím krvácení a přítomné patologii PFA Col/EPI:

- podej Novoseven v dávce 10-30 ug/kg
- při pokračujícím krvácení podej Haemate P v dávce 10-30j/kg
(pokud již nebyl podán ke korekci CT INTEM)
- při pokračujícím krvácení opakuj dávku Novoseven á 4 hodiny celkem 3x
- při pokračujícím závažném krvácení podej plnou dávku Novoseven 100 ug/kg

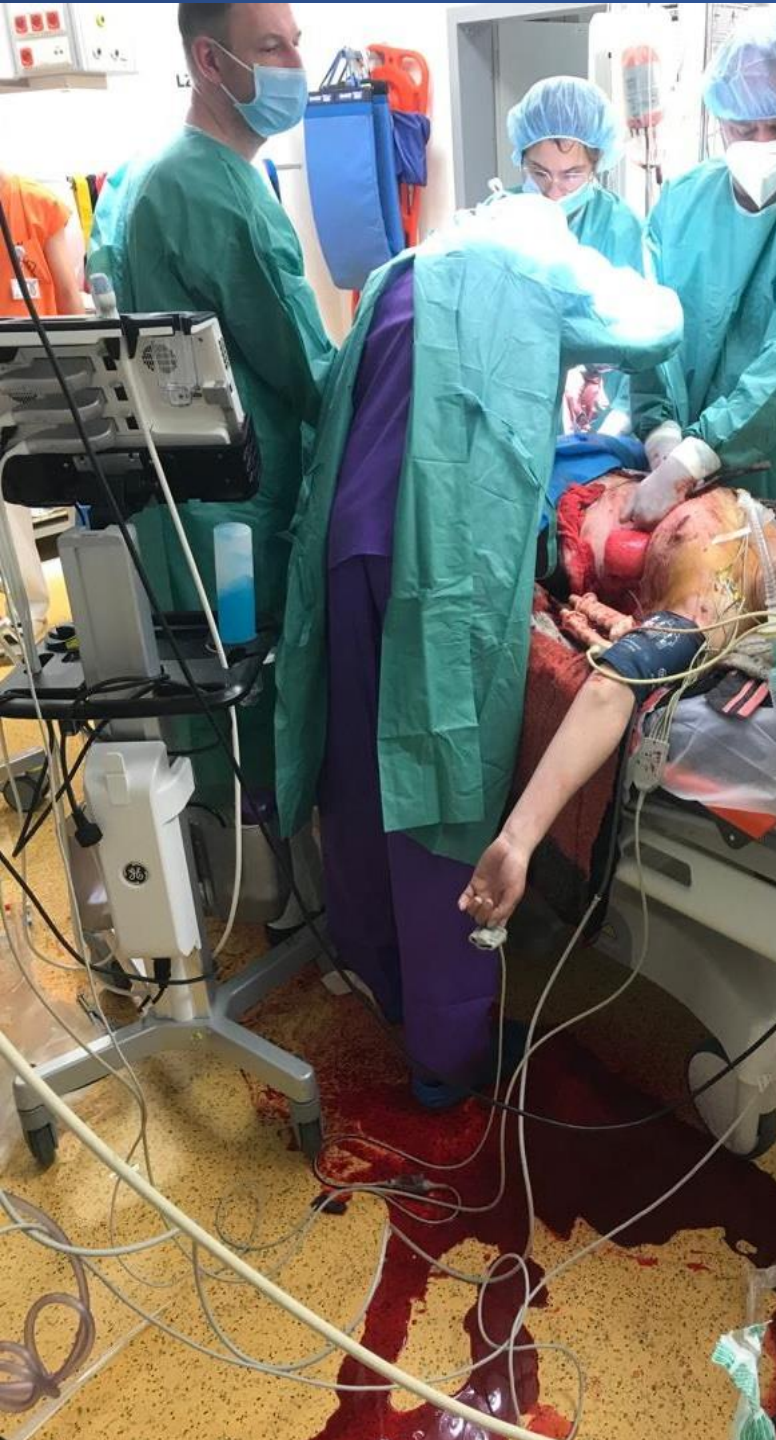
Poznámka:

- při krvácení z pánve u polytraumatu podej rovnou plnou dávku Novoseven tj. 100ug/kg (1mg/10kg)
- při krevní ztrátě nad 50% krevního objemu zvaž podání Octaplasu nebo mražené plazmy
(u dospělého pacienta při krevní ztrátě nad 2000-3000 ml)
- udržuj normální pH, kalcium, magnezium, normotermii a hematokrit $\geq 0,3$ (je potřebný k normální primární hemostáze)
- k udržení normovolémie podávej 5% albumin nebo transfuzní přípravky jak uvedeno výše (snaž se minimalizovat příjem jiných koloidů či krystaloidů)

Vypracoval prof. Miroslav Durila, KARIM (listopad, 2024)

Schválil vedoucí oddělení KARIM MUDr. Jan Beroušek

HELLP sy.

Klinický priebeh

Gravidná pacientka, COVID-19 pozitívna

HELLP syndróm → akútne sectio caesarea

Peroperačná krvná strata **900 ml**, hradená:

2 TU erymasy (EBR)

2 TU čerstvej zmrazenej plazmy (CŽP)

Po výkone:

respiračná insuficiencia → HFNO, podaný
dexametazón, remdesivir, ATB

Následne:

hemateméza 900 ml čerstvej krvi, gastroskopia →
hemoragická gastropatia, hepatalne zlyhani, krvacani do
mozgu-smrť

HELLP sy.

Podaná liečba:

Plazma – opakovane

Beriplex 3000 j

Fibrinogén celkom 8 g

Fibrogammin (FXIII) spolu 2000 j

2 TU trombocytového koncentrátu (TAD)

NovoSeven 9 mg

Exacyl – opakovane

kontinuálne omeprazol

Laboratórne výsledky:

APTT **133 s** (↑), INR **3,0** (↑), PT-RATIO **2,81** (↑)

Fibrinogén **1,06 g/l** (↓↓)

Antitrombín **45 %** (↓↓)

Faktor XIII **41 %** (↓↓)

D-diméry **6,9 mg/l** (↑↑↑), fibrínové monoméry **>150 mg/l**
(↑↑↑)

Detský pacient po ECMO

6 ročný chlapec – krvná strata 1000 ml počas 90 minút
tj. bolo **50–65 % celkového objemu krvi** → ŽOK

- hypotenzia, noradrenalin ↑ do 0,1 µg/kg/min
- ROTEM: porucha iniciácie, propagácie, hyperfibrinolýza
- PFA: ťažká porucha

Cielená terapia:

- TXA 10 mg/kg i.v. → celkom 40 mg/kg/24 h
- Fibrinogen 40 mg/kg i.v.
- Trombocyty (pro trombocytopenii a dysfunkci)
- vWF/FVIII – 1200 IU / 500 IU i.v.
- FXIII 250 IU i.v. (aktivita 60 %)
- rFVIIa 20 µg/kg i.v.
- Erytrocyty: 2 jednotky
- **žiadna MP!**

Plúcna embólia a ECPR

Plúcna embólia a ECPR

Na záver

Filozofická otázka:

**Čo v prípade
kombinácie krvácania
a TEN?**

Treat first what kills first!!!

**Zastav krvácanie a trombózu rozpustíš
potom!**

Liečiť oboje súčasne?

Malá dávka FVIIa spolu s LMWH?

ISTH 2025 Washington D.C.

Enoxaparine and Novoseven can be monitorerd by ROTEM during lung transplantation with ECMO support.
Durila, Holubová, Petrovičová

Obr. č. 1 – na LMWH pred Novoseven

Obr. č. 2 – na LMWH po 1 mg Novoseven

CT Extem pokles o 37%
CT Heptem pokles o 7%
I/H pokles o 30%, rozdiel 46 s vs. 32 s

EXTEM C				INTEM C				HEPTEM C			
PatientID:				PatientID:				PatientID:			
SampleID:				SampleID:				SampleID:			
Name:				Name:				Name:			
CT	:	83	S	CT	:	277	S	CT	:	231	S
CFT	:	62	S	CFT	:	89	S	CFT	:	83	S
A5	:	49	mm	A5	:	42	mm	A5	:	43	mm
A10	:	58	mm	A10	:	52	mm	A10	:	54	mm
A20	:	63	mm	A20	:	58	mm	A20	:		mm
A30	:		mm	A30	:		mm	A30	:		mm
MCF	:	* 64	mm	MCF	:	* 58	mm	MCF	:	* 60	mm
LI30	:		%	LI30	:		%	LI30	:		%
LI45	:		%	LI45	:		%	LI45	:		%
LI60	:		%	LI60	:		%	LI60	:		%
ML	:	* 0	%	ML	:	* 0	%	ML	:	* 0	%
LOT	:		S	LOT	:		S	LOT	:		S

EXTEM C				INTEM C				HEPTEM C			
PatientID:				PatientID:				PatientID:			
SampleID:				SampleID:				SampleID:			
Name:				Name:				Name:			
CT	:	52	S	CT	:	247	S	CT	:	215	S
CFT	:	101	S	CFT	:	89	S	CFT	:	91	S
A5	:	38	mm	A5	:	40	mm	A5	:	40	mm
A10	:	48	mm	A10	:	50	mm	A10	:	50	mm
A20	:	55	mm	A20	:	56	mm	A20	:	56	mm
A30	:	57	mm	A30	:	57	mm	A30	:	58	mm
MCF	:	58	mm	MCF	:	57	mm	MCF	:	58	mm
LI30	:	100	%	LI30	:	100	%	LI30	:	100	%
LI45	:	100	%	LI45	:	100	%	LI45	:	100	%
LI60	:		%	LI60	:		%	LI60	:		%
ML	:	* 2	%	ML	:	* 1	%	ML	:	* 1	%
LOT	:		S	LOT	:		S	LOT	:		S

Ďakujem a prajem pekný
zvyšok kongresu

